

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ,
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ)
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΟΝΑΔΑ Α₁

Αθήνα, 22 06 2017
Α.Π.: οικ 7507

Ταχ. Δ/νση : Αερ. Παπαναστασίου 34,
Ταχ. Κώδικας : 115271, Αθήνα
Πληροφορίες: Τ. Σουργιαδάκης, Α.Ιωακειμοπούλου
Τηλ.: 213.214.2237, 213.214.2256
Fax : 210 69 20 437
Email: t.sourgiadakis@mou.gr, aioakimopoulou@mou.gr

Κωδικός Πρόσκλησης: 10.4e.16.3.5

Α/Α ΟΠΣ: 2216

Έκδοση: 1/0

Προς: Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ

**Υπουργείου Περιβάλλοντος
και Ενέργειας, Τομέα
Ενέργειας**

Λ. Μεσογείων 119,

Τ.Κ. 101 92, Αθήνα

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

**ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 10 «Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του
Άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές»**

Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΠΑ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

**«ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΑΕΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ»**

Η ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΤΠΑ ΚΑΙ ΤΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) με αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006»,
2. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ . 63/2005 (ΦΕΚ 98 / Α / 22-04-2005),
3. Το Νόμο 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (ΦΕΚ 265 / Α / 23-12-2014), όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 4328 / 2015 (ΦΕΚ 51 / Α / 14-05-2015) και το Νόμο 4331 / 2015 (ΦΕΚ 69 / Α / 02-07-2015) και ισχύει,
4. Το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 70 / 2015 (ΦΕΚ 114 / Α / 22-09-2015) για τη μετονομασία του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,
5. Την υπ. αρ. πρωτ. 34686 / 27-03-2015 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (ΦΕΚ 178 / 27-03-2015 του Τεύχους Υπαλλήλων Ειδικών Θέσεων και Οργάνων Διοίκησης Φορέων του Δημόσιου και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα) για το Διορισμό της Ειδικής Γραμματέως στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π) του ΕΤΠΑ και ΤΣ,
6. Την Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) με αρ. 53683 / ΕΥΘΥ 459 / 18-05-2015 (ΦΕΚ 981 / Β / 28-05-2015) με την οποία ορίζεται η Διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» - Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α,
7. Την Υπουργική Απόφαση με αρ. πρωτ. ΥΠΑΝΑΝ / 79473 / 30-12-2014 για την Τοποθέτηση Προϊσταμένου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»,
8. Την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με αριθμό C (2014) 10160 final / 18-12-2014 (CCI 2014GR16M1OP001) που αφορά στην έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020,
9. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) με αρ. 173729 / 12-12-2014 για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014 – 2020 (ΑΔΑ: 6ΨΣΗ0-ΑΨ9).
10. Τη με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/ 01-11-2016 (ΦΕΚ 3521 / Β / 1-11-2016) Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων.»,
11. Την από 03-07-2015 απόφαση της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ («Έγγραφο Εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020»), ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων, όπως αυτά

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση έγγραφο,

12. Την υπ' αριθμ. 5076/28-04-2016 απόφαση, της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της 2ης εξειδίκευσης του ΕΠ («Έγγραφο 2ης Εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020»), ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων, όπως αυτά περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση έγγραφο,
13. Την με αριθ. πρωτ. 10073/24.8.2016 απόφαση, της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2014 – 2020 με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της 3ης εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020, ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων, όπως αυτά περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση έγγραφο,
14. Την με αριθ. πρωτ. οικ. 11748/06.10.2016 απόφαση, της Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2014 – 2020 με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της 4ης εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020, ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι, καθώς και η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής πράξεων, όπως αυτά περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση έγγραφο, 13. Την από 24.10.2016 απόφαση της 2ης Επ. Παρακολούθησης του Ε.Π. «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2014 – 2020 με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της 5ης εξειδίκευσης Εφαρμογής του Ε.Π – Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020,
15. Την υπ. αριθμ. 88238/ΕΥΘΥ 811/29-08-2016 (Β' 2733) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας» και αντικατάσταση των υπ' αριθ. Δ13/Φ7.11/18797/29.7.2008 (Β' 1540) και Δ13/Φ7.11/18801/29.07.2008 (Β' 1577) Κοινή Υπουργική Απόφαση, όπως ισχύουν».
16. Την με αριθμ Πρωτ οικ 6057/16-5-2017 Απόφαση με θέμα «Έγκριση μέσω γραπτής Διαδικασίας της εξειδίκευσης της Δράσης «10.4ε.16.3.5 «Αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης πετρελαίου με συστήματα φυσικού αερίου σε κατοικίες» του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΡΑ 2014-2020.

Κ Α Λ Ε Ι

τον παρακάτω δυνητικό δικαιούχο:

- **Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας**

για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας Νο 10 «Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» 2014-2020.

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η πρόταση που θα υποβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης αφορά σε τμηματοποιημένο έργο και εμπίπτει στην ακόλουθη δράση του ειδικού στόχου 16 «*Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και της Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές της Περιφέρειας Αττικής*» του Άξονα Προτεραιότητας 10 του Ε.Π. Δράση 10.4ε.16.3.5: «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ»

Η δράση αφορά την επιχορήγηση του κόστους της εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου σε κατοικίες, προς αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων θέρμανσης πετρελαίου, με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των συστημάτων θέρμανσης των κατοικιών και την αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου σε αστικές περιοχές.

Μέσω της προτεινόμενης δράσης θα ενισχυθούν κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές της Αττικής με χαμηλή τιμή ζώνης και στις οποίες η διείσδυση φυσικού αερίου είναι χαμηλή.

Η δράση αφορά στην ενίσχυση ιδιοκτητών με χαμηλά εισοδήματα, που δεν μπορούν να χρηματοδοτήσουν πλήρως με ίδια κεφάλαια την αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος θέρμανσης πετρελαίου με σύστημα φυσικού αερίου. Προκειμένου να διασφαλιστεί ο κοινωνικός χαρακτήρας της δράσης θα τεθούν συγκεκριμένα κριτήρια που θα αφορούν στην εισοδηματική κατάσταση του ιδιοκτήτη, στην τιμή ζώνης που βρίσκεται το ακίνητο, καθώς και στο ποσοστό διείσδυσης στο υφιστάμενο δίκτυο φυσικού αερίου στις περιοχές της Αττικής. Στο πλαίσιο αυτό θα επιχορηγηθούν οι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια και εγκατάσταση καυστήρα, λέβητα, σωληνογραμμή φυσικού αερίου, σύστημα απαγωγής καυσαερίων, υλικά / εξαρτήματα / αυτοματισμοί εγκατάστασης και σύνδεσης, στις εργασίες εσωτερικής εγκατάστασης, τη μελέτη και την επίβλεψη.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στον ακόλουθο θεματικό στόχο, επενδυτική προτεραιότητα, ειδικό στόχο και κατηγορία περιφέρειας ανά Άξονα Προτεραιότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη	ΚΩΔ.	2
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές	ΚΩΔ.	10
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ: Περισσότερο ανεπτυγμένες	ΚΩΔ.	-
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ : -		
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	ΚΩΔ.	4
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ : Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων	ΚΩΔ.	4e
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ : Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και της Επισκεψιμότητας σε Υποβαθμισμένες Περιοχές της Περιφέρειας Αττικής	ΚΩΔ.	16

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ

Ε.Π: 2	Α.Π. 10	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4e			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
CO34	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδύναμου CO2	Περισσότερο ανεπτυγμένες	4.170		

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Ε.Π: 2	Α.Π 10	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4e			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T4433	Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου εκτός ΣΕΔΕ	Τόνοι ισοδύναμου CO2	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	48.726.297		

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1** Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη (όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής) που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση κατανέμεται κατά πεδίο παρέμβασης και δράση, καθώς και κατηγορία περιφέρειας ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΚΩΔ: 2
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Εφαρμογή Στρατηγικών Επίτευξης Χαμηλών Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα με έμφαση στις αστικές περιοχές	ΚΩΔ: 10
ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

ΕΚΧΩΡΗΣΗ: -			
ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
023. Περιβαλλοντικά μέτρα που στοχεύουν στη μείωση και/ή την αποφυγή εκπομπών θερμικηπίου (συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και αποθήκευσης του μεθανίου και κομποστοποίησης)	<u>Δράση</u> <u>10.4e.16.3.5:</u> «ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ»	Περισσότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	5.000.000,00 €

3.2 Η ΕΥΔ δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά πεδίο παρέμβασης / δράση και κατηγορία περιφέρειας ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδας του ΕΠ) : <http://ymeperaa.gr>.

3.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις, έως το ύψος της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31 Δεκεμβρίου 2023. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.

4.2 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.

4.3 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 81986 / ΕΥΘΥ 712 / 31-07-2015 (ΦΕΚ 1822 / Β / 24-08-2015) Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων».

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά τις προτάσεις στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό κωδικό πρόσβασης στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ:

5.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για την συμπλήρωση των δελτίων και

5.1.2 αφετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου για την υποβολή των αιτήσεων χρηματοδότησης.

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: logon.mnec.gr.

Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση logon.mnec.gr, πριν την υποβολή της

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

αίτησης χρηματοδότησης.

5.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ και μόνο η **αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται υπογεγραμμένη** στην:

- ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

στη διεύθυνση Αεροπ. Παπαναστασίου 34, Αθήνα 115 27 από την επομένη ημέρα τής ημερομηνίας έκδοσης της παρούσας πρόσκλησης (ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων) έως τις **31/8/2017** (ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων).

Προτάσεις οι οποίες θα υποβάλλονται στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ εκτός των ανωτέρω προθεσμιών και αιτήσεις για τις οποίες δεν έχει προηγηθεί η ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ, δεν θα γίνονται δεκτές.

Η ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης δύναται να λήξει σε χρόνο νωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας, εξαιτίας εξάντλησης της προς διάθεση συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης, στις περιπτώσεις που η αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων διενεργείται με άμεση αξιολόγηση. Η ενημέρωση των δυναμικών δικαιούχων γίνεται μέσω του ΟΠΣ, με τη χρήση του κωδικού πρόσβασης του κάθε δικαιούχου ή και μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΕΠ <http://ymeperaa.gr>.

Η ηλεκτρονική πρόταση στο ΟΠΣ, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης χρηματοδότησης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

- Αίτηση Χρηματοδότησης.
- Τεχνικό Δελτίο Πράξης.
- Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου.
- Βεβαίωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του έργου.
- Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης.
- Φάκελος Τεκμηρίωσης Διοικητικής Ικανότητας, Επιχειρησιακής Ικανότητας, Χρηματοοικονομικής Ικανότητας (εφόσον απαιτείται), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επισυναπτόμενο έγγραφο «Οδηγός για την Εκτίμηση της Διαχειριστικής Ικανότητας Δυνητικών Δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020».
  - Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης.
  - Λοιπά στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα από την ΕΥΔ ανάλογα με το είδος της πράξης, όπως:
    - Τεύχη Δημοπράτησης.
      - Σχέδιο Τευχών Δημοπράτησης (κατ' ελάχιστον τεχνική περιγραφή και προϋπολογισμός μελέτης) ή
      - Εγκεκριμένα Τεύχη Δημοπράτησης εφόσον υπάρχουν.
    - Για τα υποέργα που τυχόν έχουν συμβασιοποιηθεί όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την εξέταση της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης.
    - Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα (πίνακες) για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος.
    - Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική έκθεση τεκμηρίωσης (ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση του έργου), βάσει της οποίας εξετάζεται η αναγκαιότητα υλοποίησης της Πράξης.

Ο υποψήφιος δικαιούχος υποβάλλει την πρότασή του και τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα και δικαιολογητικά **αποκλειστικά** μέσω του ΟΠΣ. Τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου **pdf**. Η πρόταση του δικαιούχου και τα συνοδευτικά έγγραφα (εφόσον υπογράφονται) φέρουν την ψηφιακή υπογραφή του εκπροσώπου του δικαιούχου ή των εχόντων υποχρέωση προς τούτου και δεν απαιτείται σχετική θεώρηση. Στην περίπτωση που ο νόμιμος εκπρόσωπος δεν διαθέτει ψηφιακή υπογραφή, επισυνάπτεται απαραίτητα σε μορφή αρχείου pdf η υπογεγραμμένη αίτηση χρηματοδότησης από το νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ) ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην:

- ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ"

στη διεύθυνση: Αεροπ. Παπαναστασίου 34, Αθήνα 115 27

τις ώρες: 09:00 - 16:00, το αργότερο έως την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασής του.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή πρότασης από τον υποψήφιο δικαιούχο σύμφωνα με τις ανωτέρω απαιτήσεις του κεφαλαίου 5, η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

6.1 Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ σε δύο στάδια:

Α Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης.

Β' Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση.

Η αξιολόγηση των προτάσεων ακολουθεί την παρακάτω μεθοδολογία :

Άμεση Αξιολόγηση

Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων [παρ. 2, άρθρο 20, Ν. 4314/2014].

Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΔΑ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 της ΥΑ με αριθ. 81986 / ΕΥΘΥ 712 / 31-07-2015. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης.

β) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης, στην περίπτωση άμεσης αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από το Δικαιούχο και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον δικαιούχο.

Η ΔΑ πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της ΔΑ και κοινοποιούνται στους δυνητικούς δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της ΔΑ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΔΑ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' γίνει δεκτή, η ΔΑ προβαίνει στην

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση αφορά το στάδιο Β' της αξιολόγησης:

- Στην περίπτωση εφαρμογής άμεσης αξιολόγησης, εφόσον γίνει αποδεκτή η ένσταση, η πρόταση επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΔΑ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

6.2 Έκδοση της Απόφασης Ένταξης της Πράξης.

Έκδοση **απόφασης ένταξης της πράξης** από την Ειδική Γραμματέα Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ ΕΤΠΑ και ΤΣ σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης της Προϊσταμένης της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ.

6.3 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.: του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στους κα Αγγελική Ιωακειμοπούλου, τηλ 213.214.2256, e-mail: aiiakimopoulou@mou.gr, και κο Τριαντάφυλλο Σουργιάδακη, τηλ 213.214.2237, e-mail: t.sourgiadakis@mou.gr

Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το σύστημα διαχείρισης του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, πίνακα επιλεξιμότητας δαπανών, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.espa.gr> και <http://ymeperaa.gr>. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Η Ειδική Γραμματέα Διαχείρισης
Τομεακών Ε.Π. ΕΤΠΑ & ΤΣ

Ευγενία Φωτονιάτα

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

Συνημμένα:

1. Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων.
2. Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης.
3. Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης.
4. Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης.
5. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης.
6. Κριτήρια Επιλογής πράξεων (Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και Επιλεξιμότητας Πράξης (ΛΕΠ) και Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης (ΦΑΠ)) – Μεθοδολογία αξιολόγησης.
7. Οδηγός για την εκτίμηση της Διαχειριστικής Ικανότητας Δυνητικών Δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020.
8. Τυποποιημένα (πινακοποιημένα) χρονοδιαγράμματα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος.
9. Πίνακας Β3, βάσει του οποίου εξετάζεται κατά πόσο η πράξη σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης ΚΥΑ Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ.
10. Παράρτημα ΙΙ για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία», προκειμένου να συνταχθεί η «Έκθεση Τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία».
11. Πίνακα Δ1, με το στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης.
12. Πίνακα Δ2, όπου αποτυπώνεται η πρόοδος διοικητικών ή άλλων ενεργειών.
13. Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» με αρ. πρωτ. 81986 / ΕΥΘΥ 712 / 31-07-2015 (ΦΕΚ 1822 / Β / 24-08-2015).

Το σύνολο των συνημμένων εγγράφων βρίσκονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <https://www.espa.gr/el/Pages/Proclamations.aspx> και <http://ymeperaa.gr>.

Εσωτερική διανομή:

1. Μονάδες Α', Αη, Βη1'.

Κοινοποίηση:

1. Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών Ε.Π. του ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής
2. Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ, Νίκης 10, 10563 Αθήνα
3. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (Ε.Υ.Σ.Ε.), Νίκης 10, 10563 Αθήνα
4. Γραφείο Υπουργού ΥΠΕΝ, Μεσογείων 119, Αθήνα
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, Μεσογείων 119, Αθήνα

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΑ προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από 6 μήνες από την προθεσμία αυτή. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας [παρ. 1, άρθρο 28, Ν. 4314/2014].

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνουν έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα*, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής.
- (iv) Να ενημερώνουν έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

- (v) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων.
- (vi) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιούν διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζουν το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις ΕΚΤ, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να έχουν εγκατεστημένο σύστημα (είτε του φορέα τους είτε να έχουν πρόσβαση σε άλλο τοπικό ή κεντρικό σύστημα) συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταβίβασης δεδομένων δεικτών, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για μεμονωμένους συμμετέχοντες (microdata), όπου απαιτείται, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η ακρίβεια και επάρκεια των δεδομένων των συμμετεχόντων και αφετέρου η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη για την έγκυρη και έγκαιρη συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευση των δεικτών και των δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata) και στις περιπτώσεις που η συλλογή τους διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές Φροντίδας Παιδιών κ.ά).

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης:

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα ΧΙΙ του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα ΧΙΙ του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
  - α) Να αναρτούν προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
  - β) Να τοποθετούν μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.

Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
  - γ) Να λειτουργούν διαδικτυακούς τόπους, στους οποίους θα αναρτούν στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
  - δ) Να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
  - ε) Να ενημερώνουν τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

στ) Να εξασφαλίζουν ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

(i) Να τηρούν και να ενημερώνουν φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων/εντύπων που απαιτούνται σε πράξεις ΕΚΤ για τη συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων σε αυτές, όπως ερωτηματολόγια, υπεύθυνες δηλώσεις, κλπ που συμπληρώνουν οι συμμετέχοντες.

Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών ή τριών (3) ετών, στην περίπτωση πράξεων επιλέξιμης δαπάνης που δεν υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

(ii) Να τηρούν ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π.

(iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος,
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα).

Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής

